

291-96

279290

FAMILIA

FÓIE BELETRISTICA SI SOCIALA

423

I L U S T R A T A

TOTODATĂ

ȘI ORGANUL PUBLICAȚIUNILOR „SOCIETĂȚII PENTRU FOND DE TEATRU ROMÂN.”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Biblioteca sec. „Petru Maior”

Nr. cat. 1920

Nr. grup. 3 120

PROPRIETAR, REDACTOR ȘI EDITOR :

IOSIF VULCAN.

Bibl. Univ. Cluj.	Sibiu
Nr. 258-1940.	II. 437

ANUL XXI. — 1885.

ORADEA-MARE, 1885.

CU TIPARIUL LUI EUGENIU HOLLÓSY.

CUPRINSUL.

I. Portrete și ilustrațiuni.

	Pag.
1. Anul vechiu și anul nou	5
2. Mihaiu Eminescu	13
3. Fecioră vestalină	29
4. Din secretele Veneției.	41
5. La pian	53
6. Miența pe gânduri	64
7. Copila și galitele	65
8. Pe crenga de măr	77
9. Mite Kremnitz	85
10. Năluca	101
11. Prietenele	113
12. Amozone din Dahome.	125
13. Castelul regesc Peneș, la Sinaia	187
14. Templul Vestei	149
15. Pești sburători	161
16. Reconvașcenta	173
17. Căprioare	185
18—20. Dela esoposițiunea din Budapesta.	197
21. Anna și Lorenzo	200
22. C. A. Rosetti	217
Victor Hugo	229
24—25. Dela esoposițiunea din Budapesta	245
26. Dar acesta cine-i	257
27. Dela esoposițiunea din Budapesta	257
28. Cocosul	269
29—34. Gătirea inului in Silesia	281
35. Visarion Roman	289
36. Inaintea oglinzii	301
37—40. Glume și nu pre	329
41. Moime din Madagascar	341
42. Locuitorii insulelor Sandvich in 1818	353
43. „ „ in present.	365
44. Veronica Micle	385
45—48. Glume și nu pre.	401
49. Mignon	413
50. Nazareth de cătră miadăși	425
51. G. Teut	437
52—55. Glume și nu pre	461
56. Tömna	473
57. La cules de vii	485
58. Bucătarul in podrum	493
59. Nebunul curții își petrece	509
60. Primul ajutor	523
61—64. Glume și nu pre	545
65. Procurată de pome in Orient	557
66. Principele Alesandru al Bulgariei	567
67. Din luptele dela Piro	577
68. Bulgara dela Dunăre	592
69. Pastou din Balcani	593
70. Trei crani dela resărit.	605
71. A cașut pe ghiașă	609
72. Uciderea prinților din porunca lui Herodia	621
73—83. Moda. Unsprăge ilustrațiuni 317. 377. 449. 521	

II. Poesii.

	Pag.
<i>Gr. Alecsandrescu</i> : Cănele și cătelul, fabulă	578
<i>A. Bârsean</i> : Căntece de primăveră	219
Vântul tòmnei	541
<i>N. A. Bogdan</i> : Prunele, după Alphonse Daudet	42
Epigrame	448
Căpșunele	570
<i>C. Boșcu</i> : Doue întrebări	234
Unde sbor	305
<i>A. C. Cuza</i> : Dnei Ar. Manolescu	332
<i>Petru Dulfu</i> : Drag locaș	195
<i>M. Eminescu</i> : Epigonii	14
<i>Ierusalim</i> : Dina din Buceci	373
<i>B. V. Gheorghian</i> : Rugăți-ve pentru mine, după Millevoye	63
Mai priveșce-me	147
Glasul dorinței	207
Când tu plângi	340
Mamei	445
Aniversarea, după Charles Millevoye	543
Dșorei A. S.	603
<i>Gr. H. Grădeanu</i> : Aniversarea nașcerii	169
Cel din urmă foc	241
Cânt de leșăn	423
Filomela și greerul	517
<i>Veronica Micle</i> : Dnei Ar. Manolescu	332
Lui V. Hugo, după Suțu	387
<i>M. Pompiliu</i> : Valea Binșului	205
Amintiri	302
Revedere	409
Minca	529
Domnișorei M. B.	589
<i>V. B. Munteșescu</i> : Sôrtea mea	389
<i>Matilda Poni</i> : Incet și greu	3
Tu petreci	157
De mult	397
Du-te dar	493
<i>Ioan cav. de Pușcariu</i> : Mitarea	27
<i>Ioan N. Roman</i> : Ia despărțire	61
In singuretate	233
Din despărțare	270
Visătorul	349
Dile de tòmna	412
La biserică	484
Epigramă, după Lebrun	580
Mariei	601
<i>Iuliu I. Roșca</i> : Idealul	57
Fii idealu-mi	256
Oglinda	328
Legenda Mesotului	553
<i>C. A. Rosetti</i> : Mângăerea portului	133
Cămașă fericitului	181
A cui e vina	218

	Pag.
... : Umăra noptii	159
... : Octobre	460
Carol Scrob : O dorință nervoasă	49
, O alta lună	145
, Pe albumul unei dómne	221
, Gelosia	313
, La femei	361
George Simu : Ea ride și eu plâng	246
Lucești Suciu : Ochi albaștri	78
, La un lucifer	182
, Drin vremi trecute	316
, Când incet	399
, Ne-am întălnit	520
, Aș vré	591
Lucești Suciu : Pe pat în grea durere	111
, Trecea luna	325
Const. Teleor : Miseria	294
Teut : Românul	434
, Apoi nu-s civilizat	438
A. Urechia : Joc de evantaliu	337
, Mult iubesc	421
, Nenicel și Viorică	505
Iosif Vulcan : Ori ce să fii, după Victor Hugo	230
Dănilu Zamfirescu : Povestea crinului	265

Poezii populare.

... Bugnariu : Doine din giurul Năsăudului	44
67 91 211	223
... Dologa : Voinicul și corbul, baladă din Ardeal	6
... Iriu Magdu : Doine și chiuituri din Banat	511
523 535	523 535
... Lucești Suciu : Doine din Ardeal	320
368 391 403 416 428 440	320 356
... Sala : Doine din giurul Beiușului	271
295 307	295 307
Din giurul Albaului și al Văsoșului	547
573 584	547 550
In porța raiului, legendă	607
Sima a lui Ioan : Căntece din Ardeal	464
487 499	464 475
... Sircu : În sêra de Sân-Vasiiu	618

III.

Romanuri, novele, piese, povești, schițe.

Alexandri : Fragment din „Ovidiu”	37
Char Alexi : 11 februarie 1866, episod	457
Barășiu : Irena Belton, novelă	3
, Violina mută, schiță după Aleph	280
, Rafael și Fornarină, schiță	522
4. Bogdan : Izvorul lui Dan, operetă	73
, Traian și Dochia, operă	277
, Amintiri glumețe din teatru	357
, Jean-Marie, dramă de Theuriet	469
5. Buticescu : Soția ostașului, nov.	506
6. Iren Sylva : Cu totul simplu, novelă	15
, O scrisoare, novelă	578
7. Dry : Gând la gând, novela	133
8. Dologa : Împăratul verde, poveste	78
, Piperuș vitêzul, poveste	220
, Baba Marina, pov.	465
9. Gheorghian : Amintire, schiță	218
, Singur	271
10. Hașdeu : Trei crai dela resărit, comedie	230
11. Iorulescu : Medicul fără voie, piesă de Molière	546
12. Ispirescu : Gazda norocului, snovă	171
, Coștilul și șerpele, poveste	270
13. Lugoșan : Fabricantul de fer, dramă de Ohnet	111
, Frica de bucurie, comedie de dna Girardin	330
14. Marian : Mincuna și galbênul, poveste	448

	Pag.
Georgina Mișici : Suvenirea unui bal, novelă	49
Murian C. Nicolescu : Ce aduce o farsă, nov.	54
Don Padil : Revașe, novelă	20
Matilda Poni : Copilul nimenui, schiță	18
Ioan N. Roman : Poezii în prosă	18
Iosif Roman : Suveniri de călătorie	40
Iuliu B. Salaușian : Caracterul amanetat, schiță	56
I. S. Spartali : Oglinda, nov. de Catulles Mendes	31
, Mica flacără albastră, de Catulles Mendes	462
Dumitru Stăncescu : Împărătesa cea înțeleptă, basm	30
, În grădină, schiță	524
Dela Vrâncea : Fanta-Cella, baladă	19
, Sorcova, schiță	617
Iosif Vulcan : Datoria de onore, novelă	25
, Fata popii, roman	604
Dănilu Zamfirescu : În fața vieții, roman	302

IV.

Literatură, critică, estetică, artă.

Dr. A. P. Alexi : Schimbarea climei, de E. Baum, dare de semă	147
N. A. Bogdan : Agata Bărsescu	102
Feleician Bran : Puterea colorativă a limbei	582
Dr. G. Crăinicean : Manual de igienă, de dr. Felix, dare de semă	509
Aurel Diacon : Ceva despre frumos și artă	483
Constanța de Dunca-Schiav : Societatea beletristică română	19
B. P. Hașdeu : Ariciul	109
, Alun, alună și derivatele	121
, Marele etimologic al României	519
I. Lazarițiu : V. Alecsandri und die rum. liter. von Karl Schrattenthal, dare de semă	66
1884—1885, tragicomedie, raport	51
Dr. Grigoriu Silasi : Necesitatea unei societăți beletristice la Românii ciscarpatini	1
, Despre operele de artă	89
Dr. Sufu : Alienațiunea mintală în operele lui Shakespeare	54
G. D. Teodorescu : Filologia câtorva cuvinte	606
Al. Vlahuța : Depărătiean, studiu	543
Iosif Vulcan : Mihaiu Eminescu	14
, Ovidiu, prima reprezentare	130
, Veronica Micle	386
, C. A. Rosetti	224

Istorie, științe naturale, igienă, instrucțiune

A. Bârsean : Legătura ce trebuie să existe între casa părintească și între școală	75
G. Candrea : Despre scrierea secretă	572
Dr. G. Crăinicean : Epidemia de inflamare egiptică a ochilor	258
F. C. Gimnastica	451
Nic. Densușian : Monumente din istoria Făgărașului	246
F. Invențiuni nouă	510
St. Hopites : Ultimele progrese ale navigațiunii aeriene	592
Averchiu Macoveiu : Istoria amuletelor	608
S. Fl. Marian : Spinzul	63
, Măselariul	211
, Coda șorecului	233
, Ferică	256
, Rușinea fetelor	280
, Cănepa	316
, Fierea pământului	484
At. M. Marienescu : Datine dela nunt	27
, Paradisul	486

<i>Dionisiu Pascuțiu</i> : La cestiunea ortogranei . . .	212
<i>P. M. R</i> : Alimentația în post	128
<i>D. O. Olinescu</i> : Necesitatea unei societăți arheologice	460
<i>Runconian</i> : Vindecarea difteriei	223
<i>R. Inteligența animalelor</i>	390
, Mărgăritarul	439
, Auđirea colorată	583
<i>I. Voronca</i> : Din trecutul unui oras vechiu . . .	305

VI.

Viეტă socială.

a) articoli.

<i>Ed. Dioghenide</i> : Țiganul la vale, anecdotă . . .	524
<i>F.</i> Despre femei	402
<i>Spinu Ghimpu</i> : Salónele române	32
<i>Ana Monasterian</i> : Artă d'a-și infrumșetă fața . . .	574
<i>Nemo</i> : Trei mame tinere	369
<i>Don Padil</i> : Cronică rimată	236
, Coropișnița	296
, Ce ne-ađuce erna	536
, Nebunii	596
<i>Maria Z. Petrescu</i> : Decadința costumului național .	308
<i>Matilda Poni</i> : Bravii noștri	488
<i>osa Trandafir</i> : Artă toaletei	212
, Din istoria modei	284
, Femeia elegantă	512
<i>Iela Vrancea</i> : Odă barbară la o cronică rimată .	260
<i>osif Vulcan</i> : An nou fericit	8
, O săptămână în Bănat	500

b) corespundințe.

<i>rad</i> : Balul femeilor române	56
<i>ăsesei</i> : Mișcări culturale în Sologiu	302
<i>iserică-albă</i> : Concert și tablouri viue	80
<i>Brașov</i> : Sfințirea stegului reuniunii de cânt și gimnastică	560
<i>București</i> : Cronică, de I. V.	117
, Despre Carlota Leria	155
, Cronică de Don Padil	164
, Cronică de Civis Dimbovicensis	176
, Din viața de București, de A. C. Șor	272
, Asilul Elena Dórna, de P. Dulfu	332
, Cronică bucurescénă, de A. C. Șor	405

<i>Budapesta</i> : Despre espozitiunea din Budapesta . . .	212
<i>Cernăuți</i> : Scrisori din Bucovina de Dionisiu O. Olinescu	9 56 273 285 297 344
, Dra Agata Bărșescu în Cernăuți	418
, Dra Carlotta Leria în Cernăuți	1
, Societatea Armonia din Cernăuți	4
, Concertul Junimei din Cernăuți	4
, Serbarea Junimei în Cernăuți	4

<i>Constanța</i> : Corespundința	V. AROZESU
<i>Iași</i> : Scrisori din Iași de Iassiensis	20 140
, Teatrul din București la Iași	Veronica Micu
<i>Lugoș</i> : Balul costumat	BORGovanul
, Teatru românesc	4
<i>Năseud</i> : Balul academic	4
<i>Orăștie</i> : O ți în Orăștie	4
<i>Paris</i> : Scrisori teatrale, de I. C. Lugoșan	104 1

<i>Slanic</i> : Apele dela Slanic	N. A. BOGDAN
<i>Somcutamare</i> : Concert	Letitia Medar
<i>Sibiu</i> : Concertul dlui D. Popovici	L. MANFRID
<i>Timișóra</i> : Balul român de elită	4
<i>Viena</i> : Cronică	VALERIU RUSU 488 561

VII.

Societăți de cultură.

1. Academia Română. Sesiunea generală din 1885	93 105 118 131 141
, Concursurile Academiei Române	1
2. Teatrul Național din București. Raportul direcțiunii	4
3. Asociațiunea transilvană, adunarea generală din Gherla	4
4. Societatea pentru fond de teatru român :	4
a) Programul adunării din Bocșa-montană	4
b) Discursul prezidențial de Iosif Vulcan, al adunării	4
c) Raportul comitetului	4
d) , cassarului	4
e) Descrierea adunării	4
f) Processele verbale ale adunării	4

Afară de aceste, mai în fie-care numer. cugeti glume, noutăți literare, artistice și sociale, modă, din și din străinătate, ghicituri de tot felul și alte.

RADEA-MARE (MAGYVARAD)
6 Ianuarie st. v.
18 Ianuarie st. n.

Ese în fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 1.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Necesitatea unei societăți beletristice la Românii ciscarpătini.

Necesitate? Lipsă? Nu-i vorbă: de aceste noi Românii de dincoace de Carpați avem destule cap pe toate terenurile vieții. Mai că am pute cu cuvintele Evangheliei, că numărul lor se umplea legion.

Dar să-i facem?

Să ne spăriăm ore și să ne descurăgim pentru ea? Dar când ore omenimea în general și singuriale familie mari, națiunile, în special n'au avut a optă cu mai multe ori mai puține lipse și necesitate?

Necesitățile se nasc deodată și dimpreună cu omul, numărul lor crește în proporțiune cu progresarea înfăptuirii, respective a cutărui popor în cultură. Ca cociantele în stare bună, care tocmai din cauza acestor necazuri de mai multe și mai mari credite, asemenea lucrul și cu un popor cuprins în calea înaintării urale, în privința lipselor lui feliurite. Vorba e nu, ca și unul și altul să-și tragă bine sēma, să cumbească birătușă împregiurările, aceste determinante de te-ori și bili și fatali ale acțiunii omenesci, și se adopere la timpul seu a satisface înainte de toate cele mai urgenți și mai neamănabili.

Între aceste necesități ardătoare ne vine a numera, cercustările prezinți ale gintei române din Austro-aria, înființarea unei societăți beletristice.

Nu scim află-va și intru cât va află modesta nōs-propunere prin cercurile literatorilor noștri mai petenți aprobare și îmbrătoșare? Din parte-ne o țiu nu numai de oportună și realizabilă, ci din intimă vicțiune sustinem chiar necesitatea adoptării și trerii ei în realitate.

Intr'adevăr ore să mai repetim și noi la acest loc igerile acusi acusi reinnoite prin fetele noastre de putitate și acusi acusi reauzite prin cercurile literare râne? Activitatea literară la Românii ciscarpătini, -se, e în zilele noastre pre puțină și neinsemnată; nu merge înainte și nu sporește, cum ar trebui; ea nēză și deci — fiind că „quod non proficit deficit” — fiind că în mersul dezvoltării culturale și de tot soiul omenimei rămânere într'un loc nu există — cestiua activitate să înderēt. Și decă toate aceste se afirși sustin nu chiar cu tot tedeiul, la tot casul însă nitem că cu ore-care vreme.

Adevērat că după cum electricisase sgduirile pūnice din 1848—49 pe romanimea ciscarpătină; după de imbucurător se pornise prin anii 50 ai secului

activitatea ei literară, ales pe câmpul înflorit și suav al poesiei; după ce cu măestrul odei naționali, nemuritorul A. Mureșan, în frunte o mândră cetă de juni adepți ai lui, începuse cu cântecele lor virginali pline de foc și simfonice note, să se detașe, înecării ea paserile primăverii cu ciripitul lor încântător, despre ce atestă între altele „Folia pentru minte inimă și literatură” de pe acele timpuri: după toate aceste omul își putea face în acest respect și în această direcțiune, pentru deceniile următoare speranțe și mai măricele decât cele ce le vedem astăzi realizate. Țiua bună părea a se arēta de deminēta.

Să stăm însă, cum se ȳice, strimb și să judecăm drept: și vom fi constrinși a recunōsce, că dela Românii din Austro-Ungaria, după trecutul ler-atat de vitreg și după prezintele lor nu mai puțin nefavoritor, chiar spiritul cel mai pretensiv abiă de ar fi putut așteptă mai mult, decât ceea ce dēnșii în aceste vre douē decenie din urmă pe terenul literar-cultural au prestat.

Noi abstragem dela faptul necontestabil, că de prin anii 60 încōce spiritele celor mai buni ai Românilor ciscarpătini fure mare parte distrase în funestele seu cel puțin ingratele lupte pentru drepturile politice-naționali ale poporului român. Abstragem și dela pre-cunoscuta și recunoscuta stare materială nu din cele mai brilianți a mai toți scriitorii rom. ciscarpătini, pe când străbunul Ovidiu (Trist. lib. 1-1) ne spune un mare adevēr referitor la activitatea literară de ori-ce soiu, după care

Carmina proveniunt animo deducta sereno;
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.
Carmina secessum scribentis et otia quaerunt.

Cu toate aceste cutezăm a afirmă, că după admirabila și atât de mănōsa și salutarea activitate a micei Pleiade de literatori rom. de pe la capētul secului tr. și începutul celui de față, literatura rom. ciscarpătină chiar în timpul din dispută și mai vērtoș în el, va să ȳică în cele vre douē decenie ultime, a prins la putere ceva mai însemnată, ba relative destul de însemnată. Asēmēnați numai, rogu-ve, ceea ce eram în această privință și ce avem astăzi. Nu veți află ce e drept o deosebire cât cerul de pământ, dar totuși nu mică deosebire.

Decă prin anii 50 ai secului, cum ȳisem, multe puteri june se nevoiesc cu mai mult au mai puțin succes a încordă lira română, anuciând estmod ca drăgălașele cântărețe ale sēlbelor cu svavul și melodiosul lor concert sōsirea dulcei primăveri: apoi în deceniile

următoare unii din ei continuă, și alți consoți noi i urmeză. Ba în deceniile des memorate începe a fi deja apretuită după valorea, ce merită, literatura noastră populară ca temelul cel mai adevărat al unei literatură naționale, și deci începe a fi colectată cu diligență din ce în ce mai mare (dl At. M. Marienescu, Mir. Pompiliu, Sim. Florian Marian, Hîntescu, diversele foi periodice). Se presintă primii, și între dînșii nu neabili cultivatori și ai celor-altați rami de poezie, anume ai poeziei epice, desclinit în speciele romanului și novelei, mai puțin de ai dramaturgiei din cause palpabili (Ioan Slavici, Iosif Vulcan, Teoc. Alexi, V. Ranta Buticescu, Emilia Lungu, Alesandru Onaciu, Ar. Densușian, Ionița Bumbac). Apar opuri și tractate, unele de necontestabilă valoare, pe terenul istoriografiei și al științelor ajutătoare ale istoriei (Andr. Șaguna, G. Baritiu, Nic. Popeia, I. M. Moldovan, Nic. Densușian, I. V. Rusu, dr. Meșiota, dr. I. Ardelean). Se tractă deja, pe nivelul științei moderne, unele unele din disciplinele filosofice și de știința esactă (Ioan Popescu, dr. Petrovicu, dr. Vas. Lucaciu, Fericean, dr. Bărcian, Porcius, dr. Alexi). Literatura teologică iea un avânt din cele mai imbucurătoare (Stefanelli, dr. Ioan Raț, Sim. Popescu, Isid. Onciu, dr. Alesand. Grama, Sim. Micu, I. Boros, Gabr. Popu, și încă o altă sumă de autori de opuri omiletice). Trecem peste comentariile varie de jurisprudență și de științele medicinale; peste opurile și tractatele filologice-limbistice și gramaticali, unele de preț neperitor, altele cel puțin interesanți și stimulătoare la ulterioare cercetări; peste considerabila sumă de manuale didactice, cât mai perfecte cât mai defectuose și de toate ori mai toate specialitățile; peste variele reuniuni literare-culturale, cum și peste faptul-termometru al progresării noastre, că diacronia română din Austro-Ungaria, în asemănare cu timpurile ante-marțiale, o vedem indecîtă decît nu doue decîtă; și încă ostenim ca și intensiv. Se pôte ore numi mic acest progres, făcut nota-bene de Românii austro-ungari în restimp de abia 2—3 decenie?

Ecă pentru ce ne incumetarăm a afirmă mai sus, că asertul, după care activitatea literară la Românii ciscarpatini în timpul din urmă și în cel de față ar fi iangedind și stagnând, nu are tocmai mult temeliu. De altă parte însă nu-i negarăm și nu-i negăm nici noi ore-care temelii și îndreptărire, intru cât adeva desclinit astăzi n'ar fi bine a ne culcă pe laurii deja căști-gați. Din contra chiar impregiurările noastre actuali, în multe privințe nu pré de invidiat, ne indrumă a ne aruncă cu puteri și mai incordate pe câmpul pacic și fecund al literelor și științelor, fiind incredințați, că prin asta vom pune temelul cel mai solid și mai durabil viitorului nostru. Da; pentru că acesta labore ajută mai cu eficacitate, pe individ ca și pe popore, a se innălța la superioritate veritabilă; dînsa crează pe acest pămînt ceea ce e mai divin și mai neperitor, și despre care bêtânul Horațiu dicea: „Multaque pars mei vitabit Lybitinam”.

Acesta labore și activitate e, după opiniunea noastră și credem și după a altora, de dorit să crească, să se inmulțescă și să se potenteze între noi astăzi mai mult ca nealta-dată. Literatura română ciscarpatină să iee cu puteri unite și incordate un mai mare avânt, desclinit în acel ram al ei, carele după firea lucrului manifestă în modul cel mai pregnant și mai marcat spiritul și caracterul național, și carele drept acea este totodată un conservativ din cele mai potinți al aerei spirit și caractru.

Din motivele și până aci aieptate noi ținem, ca a sosit timpul, în care și pe intinsul și incântătoral câmp al beletristicii scriitorii noștri ciscarpatini să și dee

măna, să se insoțescă, să procedă într'un cuget și simțire. Noi sperăm mare avânt, multe avantaje literare și culturale dela o atare societate.

Intr'adevăr cine să se mai îndoiască despre acă acum însași esistența unei asemenea societăți, pe simplul impuls moral, ar stérni la activitate literăcorespundătoare pe multe talente și puteri până acitenți ori pôte pré sfioșe? Aduge, că în siml unei tari societăți, în fața unui atare Areopag beletristic critica literară, atât de necesară pentru alegerea grului din plévă, s'ar esercită — de și pôte nu chiar tdeuna, dar fără indoielă de cele mai multe ori — cătră ômeni mai chiamați și în mod mai competir. Prin acăsta beletristicii române i s'ar dă o direcțiu mai sanetôsă și mai valorôsă. Prin atingerea mai deși comercil literar mai intim, ce-l aduce cu sine a ciarea, s'ar evită și curmă în mare parte lucrarea numai nefolositoare, ci adese mult stricaciôsă și destritivă, cu care se transplantă prin traducțiune în ju noastră literatură opuri fără nici o valoare estetica morală din literaturile străine, recomandându-se rpectivilor spre versiune numai și numai produse literare străine în totă privința eminiinți, căci numai în cesteia avem căștig de a le cunose; și peste tot ju tironi de pe acăsta arenă ar căpêta cu timp nu o nuducere directivă, și impulsione salutară dela niserterani aleși și esperimentați.

Mai adauge la toate aceste grigia de ana din trile cele mai nestimate, de unul din tesaurii cel neprețuibili ai poporului român: literatura, poezia noastră populară. Să nu fie sosit ore încă timpul demdorit, ca acest odor să fie odată adunat și cu mai nu diligență și mai mare atențiune, și în mod mai sistetic, mai corespondător și mai accesibil pentru științ. Problema acăsta dară ar fi să fie una din cele mai frunte ale Societății, ce propunem să se formeze prin cărei singură deslegare și scôtere la căpêtaiu socoat rom. beletristică deja ar binemerată dela literatură în specie și dela literatura universală în general.

Să nu ni se obiecteze, că ecă acolo e Asociațiunea transilvană*, care își are de scop prefipt nu mai cultura poporului român, ci și literatura română și care pentru cêstă din urmă își compus și de tase mai an-țert un regulament cu trei secțiuni: istorico-juridică, filologico-literară, și de științele naturale. Căci cine nu scie, că acele secțiuni — ni se par mai ales din cauza modului greșit, după care deose se constituiesc — durere, se născură môrte? Nișe nu regretă și deplânge acăsta mai mult, ca tot scriitorul acestor șire, fiind el de ferma convicțiune față de reuniunile, museele și alte aședeminte sociale-culturale ale fraților maghiari și sași conlocuitori noi, ba chiar și față de ochii lumii străine civiliza activarea cu o ôră mai nainte a secțiunilor din vorb este pentru noi nu numai de supremă necesitate, ci ôreșicum cestiune de onore. Dar cu toate ceste cietate română specialminte beletristică, așa cre ei tot ar puté încă pré bine și cu rezultate pré salutare funcționă pe lângă secțiunile „Asociațiunii transilvană” și altcum le-ar remăné de cultivat și cătră cât din cele mai vaste și atât și eteroge.

Onorabila redacțiune a „Familiei”, ca a organului nostru beletristic celui mai vechiu și în totă prin celui mai principal, ar fi, după noi, în prima linie demată să iee în mânil sale esperte stindardul acestor idei, să pregătescă un proiect de statute ale societății ce propunem, care statute apoi să se voteze fie în adunare anume convocândă, fie cu ocașiunea adunării generali preside a „Fondului de teatru rom.” ori „Asociațiunii transilvană”.

Nu ne ascundem nici decât, precum declararăm și la începutul acestui articolu, numeroasele necasuri și neajunsuri, dificultăți și greutăți, ce ne apăsă în impregiurările actuali. Pentru acea nici că ne facem ilusiuni și speranțe esorbitanți în privința primelor începuturi ale societății beletristice române ciscarpatine. Celui ce însă acesta l'ar spăria și pôte l'ar reține chiar și dela primii pași ai încercării și inceperii, i punem în vedere frumoșa iconă cuprinzătoare de marele adevăr istoric, că

Ce mică fu și Roma,
Când cauți a ei urdělă!
Din simburile intocma
Și cedrul creșce-afară.

(A. Mureșan.)

La lucru dar! La fapte productive, lăsând la o parte nefolositoarele lamente băbesci ori copilăresci asupra sortii neindurate! Să ne creăm sörtea după placul nostru, ori va vré dēnsa ori ba!

Fie, ca frătesca-ne propunere să afle viu resunet în inimile literatorilor noștri și peste tot ale înțeleginței noastre! Atunci nu ne indoim, că și în scopul indegetat ne vom unii puterile, érá puterile, de și mai mici, dar unite, mult pot; atunci cauza, ce o pledăm, este pe jumătate câștigată.

Fie, ca anul nou 1885, pe al cărui prag pășim și de aci cu sufletul plin de dulci speranțe și totodată de indoieli și temeri privim în viitorul misterios, ale cărui realități bunul deu le acoperi vederilor noastre cu un vél nepétruns, să aducă mult cercatului nostru popor român ciscarpatin, cu alte bunătăți dimpreună, realizarea destiunatului aședēmēt literar-cultural mult promișător!

Dr. Grigoriu Silași.

Incet și greu . . .

Incet și greu cad la pământ
Frunțele 'ngälbenite;
Spăriete tremură în vânt
Florile veștejite.

Căci sörtele roșu a apus
De gróznică mânia;
El scie că tóмна s'a dus,
Că érna vré să vie.

Și când târziu a răsărit
A doua diminéță:
Și flori și frunze le-a găsit
Sub giulgiu greu de ghiață.

Matilda Poni.

I r e n a B e l t o n .

— O intrigă de judecată. —

În parcul unei locuințe elegante domnesci, sub niște tei umbroși, nu departe de o fântână murmurătoare, seada miss Ethelyn Gray într'un scaun legănător, având în fața sa pe mrs Parley. Ambele dame cetiau; una într'o carte ce purtă titlul „Lord Byron“, cealaltă în diarul „Morning Post“. După câțva timp mrs Parley lăsă diariul pe pôle și dișe cu un ton alene:

— Intr'adevăr nu avem trebuință aci de societate străină.

Surprinsă miss Ethelyn Gray își ridică ochii dela lectură și respunse:

— Dar, scumpă mătușică, döră nu vom fi așa egoiste a gustă aci fericirea noastră numai singure!

Miss Gray érá o domnișórá delicată, frumoșică și compătimitóre, cu o față blândă și nevinovată și cu o voce ca timbrul unui clopoșel. Mrs Parley fusese mai 'nainte guvernanta ei, acuma érá damă de companie și sfătuitoarea ei. Preocupată precum érá dēnsa pentru Ethelyn, după opiniunea ei nu ar fi putut rivalisá cu ea în frumșete și bunătate nici un ānger din ceriu. Din parte-i și Ethelyn érá atașată cu multă iubire de crescătórea ei de odiniórá și de amica ei actuală, și astfel aceste dame trăiau pré fericite pe acea proprietate mare, fiind că Ethelyn érá bogată. După mörtea părinților ei, urmată înainte de acesta cu doi ani, ea remasese moștenitórea unei averi de 20 milioane franci. Nu érá deci mirare, că érá căutată și impresurată; dēnsa călcá pe rosé spre a ajunge la florile de portocal.

Un servitor galonat aduse pe o tavă de argint scrisorile tocmai sosite și se retrase între complimente respectuóse. Ethelyn desfăcú scrisorile și le ceti. Dar nici una nu părea a o interesá, până la cea din urmă, care veniá dela o verișórá a ei din nord. Pe acesta Ethelyn o ceti de doue ori, și în decursul lecturii fața ei veselă luá o espresiune sumbră și compătimitóre; după aceea i-o dádú „mătușei“. Mrs Parley érá numită de Ethelyn „mătușă“, câte odată și „dragă mătușică“, în semn de afecțiunea ce i-o păstrá.

Mrs Parley ceti scrisórea, i-o dádú inapoi și întreabá:

— Ce va respunde tinera mea amică verișórei Irena?

— Ce alta, decât ca să vină! — respunse Ethelyn. Irena este o sërmană orfană, este părăsită, singurá în lume și eu să nu-i intind o mână de ajutor?

Intre a-i ajutá și a o aduce aicea este o deosebire esențială, — observá Mrs Parley.

— Pentru ce óre să nu aduc pe Irena incóce? — respunse Ethelyn. Ea se rógá pentru acesta, este tineră, viórá, spirituală și după ce va trece peste dílele de doliu, apoi de sigur ne va fi și o consóță fidelă și inveselitóre.

— Inveselitóre? Da! Fidelă? Despre acesta i indoiesc! — replicá Mrs Parley.

— Dar mătușică! — făcú Ethelyn mirată.

— Eu am cunoscut pe părinții Irenei, — respur Mrs Parley. Ambii au fost, pentru ca să nu diș n mult, departe de a fi sinceri și inclinarea lor, a se mtecă în tóte, a criticá tot, au turburat pacea casnică multor familii — și mērul nu cade departe de po díce proverbul. Pentru ce să ne aducem o vespe în șul cu albine?

— Dar, scumpa mea mătușică! — repetá Ethel Irena este tineră, primitóre de esilii și supt prude și binevoitórea dtale conducere ea în curēnd își va rege defectele ce le va fi avēnd.

— Defecte tinere cineva nu le corege curēnd, — respunse Mrs Parley. Scurt, eu imi dau părerea, a ajutá pe Irena, însă a nu o aduce aici, fiind că se va puté intēmplá ca tinera mea amică peste puțin timp să aibă causă a regretá cu amar acesta faptă.

— Când este vorba despre o viétă tineră și fericirea unui om, nu trebuie să fie cineva pré scrupulos, — accentuá Ethelyn.

Mrs Parley o sárutá cu lacrimi de bucurie în ochi și esclamá:

— Copila mea, tu ești un ânger! Nu voiesci a întrebă mai întâi și pe Edmund?

Ethelyn înroși și dișe cu voce nădușită:

— Edmund incuviințează tot, ce face Ethelyn.

După ce Edmund Clarence, fidanțul Miss Gray veni ca de obicei la thea de séră, Ethelyn i istorisi, că ea a invitat pe verișora sa Irena, a-și stabili aci în domeniul acesta a doua sa patrie.

— După acesta faptă recunosc eu pe generoșa mea amică! — esclamă Edmund și strinse cu căldură pe Ethelyn la pieptul seu.

— Dragă mătușică! Ce-ți spuneam eu ore adinea-ori? — ridea Ethelyn.

— Pré bine, — răspuse Mrs Parley, — și eu sper și doresc din totă inima, ca miss Ethelyn să nu aibă cauza a-i păré réu de fapta sa generoșă.

* * *

— Oh, ce cuib plăcut, ce cântec de pasere fermecător, ce parlu de flori recreator! Draga mea verișoră Ethelyn! Aci este un paradis și tu ești ângerul seu dispunător!

Așă esclamă câteva săptămâni mai târziu Miss Irena Belton, o ființă sveltă, frumoșă cu ochi de un albastru închis, cu bucle castanii și se aruncă cu entusiasm în brațele Ethelynei.

— Sper, că te vei simți fericită aicea, — răspuse Ethelyn cam incurcată, care nu iubiă asemenea exploțiuni entusiastice.

— O de sigur, draga mea verișoră! — replică Irena.

Miss Irena Belton eră cam escentrică în lingușirile sale; pentru că toate erau minunate, escelente, admirabile, farmecătoare. Mrs Parley pentru ea eră cea mai dragă, așă mamă bună din lume, Miss Gray eră un ânge perfect și Edmund Clarence, cel mai frumos bărat pe rotogolul pământului. Miss Belton voia să se facă plăcută și avu succes în acesta.

Iasă când Irena se retrăgea în camera ei de dormit, se desbracă și lăsa să-i cădă abundantul seu păr peste uméri ei albi ca albastrul, atunci ea se privia cu drag în oglindă și murmură:

— Ce contrast al sortii! Eu așă frumoșă și de spirituală, sânt săracă, n'am nici o trecere, în timp ce acesta Miss Ethelyn Gray lipsită de sânge și de idei, este incungiurată de avuție și amor asemenea unei ține. Dar curagiu, Ireno, curagiu! Frumșeța ta, spiritul teu i va luă locul.

— Nu este ea amabilă, mătușică Parley? — obișnuia Ethelyn a întrebă. Nu este ea de o frumșețe admirabilă?

— Ba, da! — răspunea Mrs Parley. Inșă nu pociu să dic, că-mi place modul ei de a se da. Ea pentru mine este pré demonstrativă, pré se impune.

* * *

— Nu sânt acasă? — întrebă într'o séră foarte surprins dl Clarence.

— Nu! răspuse Irena cu un ton dulciu. S'au dus la opera italiauă.

— Și te-au lăsat singură acasă? — întrebă dl Clarence mai departe.

— O rudenie sërmană nu pôte speră a fi dusă la petreceri așă costisitoare, — dișe Irena și retăcù cu câtă insistență o rugase Ethelyn ca să le insoțescă, ba voise eh iar să remâie acasă, decât cumva se simția indispusă. Dar, — adause ea șoptind, — nu sânt supêrată pentru acesta, de ore-ce ai venit acuma dta.

Dl Clarence o privi mirat.

— Ai pentru ce să fii uimit, — continuă Irena cu ochii plecați, — dar dta încă nu scii tot. Ah, Edmund!

Dta ești obiectul de jucărie al amăgirii și al duplicității. Dta ești obiectul unei cochete fără inimă.

— Miss Belton! — dișe Clarence surprins.

— Trebuie să ți-o spun! — ottă Irena. Da, Edmund, nu pociu să mai asist în tăcere, cum se jôcă cu dta, cum te inșelă, și mai puțin încă a me face complice. El vine în fie-care și la Ethelyn.

— Cine vine? — erupse Clarence pierdându-și paciența.

— El se numește Dusentour, — șopti Irena cu un ton de compătimire. Este un frances și fără conștiință, frumos, fôrte frumos. Ethelyn il primesce în secret în budoarul ei. Nici chiar mătușă nu scie nimic despre acesta.

— Este cu neputință! — esclamă dl Clarence.

— Ah, este pré adevêrat! — lamentă Irena mișcată până la lacrimi. Am aflat-o și eu prin o curată întemplantă și Ethelyn numai că nu a ingenunchiat înaintea mea, pentru ca să me rôge să nu-i tradez secretul. Inșă eu nu pociu suferi o astfel de infidelitate, nu pociu vedé, scumpul meu Edmund, cum ești inșelat în modul cel mai infam.

Domnul Clarence sta ca isbit de trăsnet, îngălbeni, făcù și părăsi locuința fără să-și ia adio dela Irena.

— El a plecat fără să-și ia adio, — își dișea Miss Belton, uitându-se cu ochii doritori în urma lui. Dar acesta nu face nimic; cred că medicina nu-și va greși efectul. Și apoi nu este greu a câștigă pentru sine o inimă mortificată.

În ziua următoare sosi în locul dlui Clarence, o scrisore laconică și rece insoțită de un pachet, care conținea prezentele Ethelynei date lui Clarence și anume: un medalion de aur cu o buclă de păr, un port-tigări brodată și un ânel pentru sigilat.

Ce să insemneze acesta! — esclamă Ethelyn ca și desperată, după cetirea scrisorei. Visez eu ore? Cetesce-o și spune-mi, decât este realitate seu nu?

— Acesta va să dică, — răspuse Irena cu o espresiuie ironică a gurei, — că dela facerea lumii bărbaii au fost flusturați și mai sânt și acum. Edmund a aflat pe alta, care i convine mai bine, età tot.

Ethelyn îngălbeni, cădù pe sofă și sughițită, încât ar fi mișcat chiar și pe o pètră; Irena inșă remase rece și părăsi camera de primire cu o veselie secretă, când auđi pasii Mrs Parley.

Acesta intră, vedù durerea Ethelynei și întrebă de cauză. Ne fiind în stare a pronunță un singur cuvânt Ethelyn arêtă scrisorea și pachetul; Mrs Parley ceti, deveni palidă și dișe pentru sine:

— Acesta este Irena!

În același moment fu anunțat dl Dusantour; d'abia acum Ethelyn se reculese și dete mătușei să înțelegă, că dlui Dusentour este a i se spune, că de aci încolo ședințele au să inceteze.

— Nici decum, — răspuse Mrs Parley, — ședințele sânt a se continuă; voiesc să am acel portret în miniatură pentru mine.

Ethelyn o privi cu un zimbet dureros.

— Scumpă mătușică, nu este așă, că dta me mai iubesci? Și Irena me iubesci. O sciu, sânt fôrte nerecunoscătoare.

Mrs Parley sărută în tăcere palida față a Ethelynei, dar eră cu toate acestea decisă a nu lăsa ca fericirea vieții Ethelynei să sufere naufragiu, fără de a fi făcut ultima încercare a o scăpă. Peste o jumătate de oră, fără scierea Ethelynei și a Irenei dânsa plecă cu trăsura la — dl Edmund Clarence.

* * *

Anul vechiu și anul nou.

— Mrs Parley! — exclamă Clarence surprins.

— Da, — response Mrs Parley, — și nu me mir a te vedé surprins fiind că me veđi aici. Se petrec atâtea lucruri in lume, dle Clarence, asupra cărora trebuie să remâi uimit, și unul din acelea este modalitatea cum ai tractat dta cu Miss Ethelyn Gray. Nu trebuie să te inaspresci. Ethelyn nu mai are nici tată și nici mamă, pentru ca să o apere; de aceea viu eu pentru ca să te intreb despre motivul purtării dtale mai mult ca estravagantă. Decă aș fi un bărbat, apoi aș vorbi încă cu totul altcum.

— Sânt pré bucuros dispus a-ți spune adevêrul, — response liniscit dl Clarence. Nici o femeie, care primesce in fie-care ți vizitele altor domni, nu va puté fi soția mea.

— Care primesce vizitele altor domni? — intrebă cu acelaș ton liniscit Mrs Parley.

— Mi se pare, că el se chiamă Dusentour, — response dl Clarence.

Fața Mrs Parley se insenină.

— Ah, — dîse dînsa cu voce trăgănată, — acum înțeleg tot. Este artistul frances, care veniă in tôte țilele pentru ca să zugrăvescă portretul in miniatură al Ethelynei pe os de elefant, ca present de aniversarea țilei nasterii dtale. El vine in fie-care ți, acésta este adevêrat, însă el nu scie un cuvênt măcar englezesc; și apoi la ședințe totdeuna sânt séu eu séu cameriera Ethelynei de față.

— Dar Irena imi spuse — gângăvi domnul Clarence.

— Irena ț-a spus? A făcut dînsa acésta in adevêr? — intrebă Mrs Parley. Va să dîcă pentru acésta situațiune plăcută avem a fi recunoscătore Miss Irenei Belton? Eu totdeuna am avut prepus, că Miss Irena Belton este o șerpóică in érbă și nu m'am înșelat.

— Mrs Parley! — exclamă junele bărbat inspăimântat, — cređi dta că Ethelyn imi va iertă nebulia mea nesocotită, decă me voiu duce la dînsa și i voiu cere scuse?

— Cércă-ți norocul! — response Mrs Parley cu un suris semnificativ.

— Dar ce a putut induplecă pe Miss Belton la acésta calumnie amară? — intrebă dl Clarence.

— Cine pôte aprofundă rêtatea unei femei vane? spunsul Mrs Parley insoțit de o contragere a După acésta plecă.

Ethelyn Gray primi cu bucurie pe fidanțul in locuința și in inima ei, pe care de altcum o părăsise de loc. Miss Irena Belton de alta făcu coferul și se întorse acasă, unde își reșițiunea ei mai mult ca modestă.

Și se perduse partia sa de intrigă și perfidie.

I. G. Barițiu.

Voinicul și corbul.

— Baladă, din ținutul Borgoului. —

In orașul Țarigrad,

La sultanul Amurad,

De trii ani lipsit de sóre,

Zace-un voinic la 'nchisóre.

El oftéză și jălesce,

Din feréstă tot privesce,

Când la nori portați de vânt,

Când la plóie pe pământ,

Când l'a sórelui lumină,

Când la érbă din grădină,
Și la cãrduri de cucóre,
Ce se 'nvêrt p'angă 'nchisóre.
Când de-odată intr'un nor
El zăresce-un corbușor,
Ce din aripi tot bătea,
Și din gură crâncăniă.
Voinicul cât mi-l zăriă,
Cătră corb așa grăiă:

— Corbușor, dihanie rea,
Cum n'am eu pușcuța mea;
La pământ să mi te-aștern,
Clonțușoru' să ț-i sferm;
Mai mult să nu mai cobesci,
Țilele să-mi amăresci!...
Ori dóră tu me jălesci,
De tot mereu croncânesci!
Ori de mine îți bați joc,
Remânere-ai fără cioc!?"

Bine vorba nu-și sfiși,
Corbu' mi-l și auđi,
Din vėzduh se răpediă,
Pe feréstă s'așeqă;
Și din clonț el cuvêntă:
— Voinicele, dragul meu,
Ce me blastemi așa réu,
Că umblu de rēndu' teu!
De trii ani fără curmare,
De când zaci in inchisóre,
Maică ta mi-a poruncit,
Să tot sbor necontentit,
Pe flueru' vėntului,
In giuru' pământului,
Ca să aflu și să sciu,
De ești mort, ori de ești viu!"

— Corbușóre, de-i așa,
Eu nu te-oi mai blăstēmă,
Făr cu lacrimi te-aș rugă:
Să-mi implinesci doru' meu,
Să-mi aduci in clonțu' teu:
Cinci fuióre de mētasă,
De care-o fi mai alésă,
Ș-apoi érbă ferului
Din vervul Tămăului!*
— Corbu' cât cel auđiă,
In sbor mi-se repeđiă,
De nime nu-l mai zăriă.
Doue țile nu trecea,
Corbu' éraš se 'ntorcea,
Și in clonț el aducea:
Cinci fuióre de mētasă,
De cea bună și alésă,
Ș-apoi érbă ferului
Din vėrvu' Tămăului.
Voinicul cât mi-l zăriă,
Cătră corb așa dîcea:
— Drage, corbușoru' meu,
De-a vré bunul Dđeu,
Din temniță să scap eu,
Jur să te 'ntovărășesc,
Și mereu să te hrănesc,
Nu cu carne păséréscă,
Ci cu carne págânéscă;

* Numele unui munte la marginea Ardélului dî spre Bucovina.

Nici cu sânge păsăresc,
 Ci cu sânge păgânesc!
 — Multă vreme nu perdea,
 El mătăsa c'o torcea,
 Funii lungi din ea făcea;
 De ferești că le prindea,
 Și când nopțe se făcea,
 El cu erva cea de fer,
 Atingea gratii de fer,
 Gratiile ca de foc,
 Se topia toate pe loc,
 Numai una rămânea,
 Care funile ținea.
 — Voinicul cum și vedu,
 Vreme multă nu perdū,
 Lute funile-apucă,
 Și pe funii lunecă,
 Legănat mereu de vânt,
 Pân' ce dete de pământ.
 Apoi el se depărtă,
 Și din gură cuvântă:
 — Corbe, corbe frățior,
 Mergi la maica cea cu dor,
 Și-i du veste c'am scăpat,
 Dela loc intunecat;
 Secotela ea să-mi trag,
 Și din fumie să tac:
 Mândru colac pentru Turci,
 Ca să mi-i rădic în furci!

I. Dologa.

F e l i u r i m i.

Despre carnaval. Se știe că biserica creștină are sărbători variabile și nevariabile; între cele din urmă este sărbătorea Botezul Domnului (Boboteza), care cade totdeauna la 6 ianuarie, ziua în care începe carnavalul, al cărui început este dar fix și constant, dar nu este tot astfel cu sfârșitul său, care variază și atârna de Duminica Paștilor. Conciliul de la Nicea în Asia minoră, care se adunase în anul 325, a fixat începutul primăverii la 21 martie, și a decis că Paștile se vor serba totdeauna în cea dintâi duminică care va veni imediat în urma lunii pline după începutul primăverii. De aci rezultă, că Duminica Paștilor nu poate fi nici odată înainte de 21 martie, ci în cazul cel mai apropiat la 22 martie; în acest caz trebuie să fi fost la 21 martie lună plină și tot odată și sâmbătă; aceasta s'a întâmplat în 1818 și se va întâmpla la anul 2285. Dacă avem lună plină imediat înainte începutului primăverii, adică la 20 martie, atunci luna plină următoare va fi după 29 zile, adică la 18 aprilie și decă așa va fi o duminică, Paștile vor cădea în duminică următoare, adică la 25 aprilie, care este ziua cea mai târzie în care poate cădea Duminica Paștilor, precum s'a întâmplat în anul 1734 și se va mai întâmpla în anul 1886. Duminica Paștilor, după care se regulează toate sărbătorile schimbătoare, variază în mijlocul unui spațiu de 37 de zile ale cărora limite sunt 22 martie și 25 aprilie. Duminica, care precede cu șapte săptămâni Duminica Paștilor, este duminica carnevalului și mercuria cenușilor. În secolul nostru carnavalul cel mai lung va fi tocmai la 1886 și va avea o durată de 62 zile. Generațiunea noastră rămâne scutită de carnavalul cel mai scurt, c'o durată numai de 28 zile, căci el nu se va întâmpla decât după trecere de 401 ani adică la 2285. Chiar de ar trăi până atunci fru-

mósele noastre dşóre, tot n'ar mai pute merge la baluri.

Frunzele de vie. Mai pretutindeni frunzele de vie se perd și e mare păcat, căci ele ar pute să servescă în țările vinicole drept hrană pentru vitele cornute seu pentru oi. Speriința a demonstrat că frunzele dau un aliment tonic minunat pentru animale. Aceste foi pot fi strânse după cules și păstrate la nevoie pentru a servi în timpul ernei. În acest caz ele sunt așezate într'un butoiu după ce au fost bine presate, sunt stropite apoi cu apă și butoiul se acoperă la urmă cât se poate de ermetic, punându-se d'asupra capacului o greutate. Ecă un mijloc de utilizare. Mulți coloni algeriani, se dice, dau drumul oilor în vie după cules. — Oile mănăncă în mod foarte delicat, și circulă cu iscusință; nefăcând nici odată réu plantei. Nu tot astfel ar face boii seu vacile, cari ar distruge în scurt timp totă via.

Cel mai vechiu țiar din lume. Ecă câteva amănunte asupra celui mai vechiu țiar din lume, care a fost acum în urmă transformat. „Gazeta din Pekin“, a cărui fundațiune datéză din anul 911 al erei noastre, dar care nu apare regulat de cât din 1351, s'a transformat acum în urmă într'un mod complet. Acesta fôie apare în câte-va săptămâni în trei edițiuni: cea dintâiu, „King-Pau“ (țiar al capitalei) imprimat pe hârtie galbenă, constituie țiarul oficial al imperiului Chinei; a doua, „Hsing-Pau“ (fôia comercială), imprimată tot pe hârtie galbenă, conține sciri interesante pentru comercianți; a treia, „Titani-Pau“ (fôia provinciilor), imprimată pe hârtie roșie, conține estrase din cele dintâiu doue edițiuni. Câte-și trele au cinci-spre-zece mii abonați; redacțiunea este incredințată la șese membri ai academiei din Han-Lin. În „Hsing-Pau“ se citia, acum câte-va săptămâni, o invitare adresată guvernorului orașului Houam pentru a versă 2000 taeli (16,000 franci) ce datoresce încă listei civile a Fiului Cerului, având în vedere, dice acest document, că caseta imperială este în acest moment aproape secată. Causa ar fi, după limbele rele din Pekin, risipele împărătesei Hu-Au.

Comerciu de pěr. De când s'a început dușmănia între Franția și China, vasele ce vin din estremul Oriente nu mai aduc proviziuni de pěr în porturile franceze, lucru pentru care frizerii din Marsilia sunt foarte necăjiți. Vasul „Irawaddi“ adusese la 28 august o mare proviziune de pěr din imperiul cersc, pe când vasul „Sindch“, care a sosit vineria trecută, n'a mai adus nimic. Pěrul chinez este întrebuintat mai cu seamă în Europa sudică, acest pěr e mai rar de cât cel european, cam aspru, însă e foarte potrivit pentru Italiani, Spanioli și Provençali, din cauza colórei sale negre. În Marseille se lucréză în fie-care an 80,000 de chilograme de pěr; din acestea 40,000 vin din China, 22,000 din Italia, 1347 din Cochinchina, 2000 din India, etc.

Lipitorea-barometru. Meteorologia populară, întemeiându-se pe observațiuni multiple, dă niște indicațiuni tot așa de serioase ca și acele ale barometrelor celor mai bune. O simplă lipitóre poate să înlocuiască mica bróscă verde a cărei gimnastică este bine cunoscută. Dacă ziua va fi frumoasă, lipitorea rămâne nemiscată în fundul fiolei, unde se stringe în spirală. Dacă are să plouă, densa se rădică la partea superióră a apei și se mênține cât timp ține ploia. În cas de mare vânt, lipitorea se agită mereu. În cas de mare furtună, densa ese din apă și, agățându-se de orificiul sticlei, pare a fi în prada unui mare neastempěr care se tradă prin mișcări convulsive.

F.

An nou fericit!

De și numărul acesta nu apare în prima și a douăzeci și unuia, totuși întâmpinăm pe cetitorii noștri cu urarea: An nou fericit!

Urarea bună nici odată nu este de prisos, cu atât mai puțin atunci când începe un an nou.

Cu câtă bucurie este așteptat acesta din toate părțile, câte iluziuni stărnesc el în oameni, căci cei mai mulți au rămas nemulțumiți cu anul care a trecut și așteaptă un an mai bun!

Este interesant să facem în timpul acesta o revizuire asupra anului care s'a dus și să ne examinăm ce ne-a adus acela și ce ne-a luat, ca astfel să ne putem face bilanțul și să putem constata, dacă îl putem scrie între anii noștri cei buni s'eu ba?

Din punctul nostru de vedere, vom examina produsele anului trecut numai pe terenul beletristic, artistic și social.

Și trebuie să constatăm cu bucurie, că anul 1884 a fost roditor pe aceste terenuri, căci pe toate trei ne-a produs evenimente demne de înregistrat.

Ca beletristică vom nota: „Fântâna Blandusiei“, comedia clasică a dlui V. Alecsandri, care a apărut în 1884, după ce s'a jucat cu un succes ne mai pomenit pe scena Teatrului Național. Tot în anul acela, ilustrul nostru bard dela Mircesci a îmbogățit literatura cu o piesă nouă „Ovidiu“, care — încă inedită — se va reprezenta în cursul anului care începe. Vom nota între produsele anului și „Poeziile lui Eminescu“, care a apărut într'un volum la începutul acestui an.

Marginașă cu beletristica, istoria ne-a produs două scrieri remarcabile: „Revoluțiunea lui Horia“ de Nic. Densusian și „Teoria lui Rössler“ de A. D. Xenopol.

Ca arte avem să însemnăm în șirul prim avântul mai înalt ce a luat Teatrul Național din București în prima parte a stagiunii actuale. Se poate dice, că de aici începe epoca de renaștere a celui institut de cultură națională. Dacă conducerea celui teatru va continua cu perseverență pe calea inaugurată, arta dramatică română își va afirma existența.

În stagiunea aceasta s'a jucat cu succes necrețut, de vr'o 10 ori, tragedia „Hamlet“ de Shakespeare, în care artistul Gr. Manolescu a făcut onoare Thaliei române. „Fântâna Blandusiei“, jucată pentru prima-ori în luna lui marte în Teatrul Național, a deschis epoca succeselor în acel teatru. „Scrisoarea perdută“, comedie în 4 acte de dl Caragiali, reprezentată în toamna trecută, s'a jucat de 12 ori după o altă. Asemenea și „Copila din flori“, de dl Gr. Ventura, a avut succes frumos. Ca piesă musicală, adaugăm „Hatmanul Baltag“, textul de dnii Caragiali și Iacob Negruzzi, muzica de dl Caudela.

Pentru a încuraja pe autorii dramatici, direcțiunea Teatrului Național în anul trecut, întocmai ca în cei precedenți a publicat un premiu de 1200 lei pentru cea mai bună piesă. În luna lui mărtisor se va vedea, dacă direcțiunea de asta-dată a fost mai norocoasă, decât în anii precedenți, când piesele premiate abia odată de două ori se putură juca.

Tot în muzică însemnăm cu mândrie sporirea corurilor vocale de plugari români, și în deosebi splendidul succes al corului din Chiseteu, cu ocaziunea adunării din Arad a Societății pentru fond de teatru ro-

mân. Aici trebuie să adaugăm numai decât progresul corurilor vocale ale clasei inteligente din Sibiu, Brașov, Caransebeș, Lugos și Oravița; compozițiile dlor Dima, Mureșan și Popovici, cari conduc cele trei prime coruri.

În pictură notăm tabloul „Vérful cu dor“ al dlui Mirea, în sculptură pe dl Georgescu, care lucrează la statua lui Lazar.

În viața socială, grație zelului damelor noastre, s'a manifestat o mișcare mai mare decât în anii trecuți. În fruntea acestei mișcări se află Reuniunea femeilor române din Sibiu, care avu fericita idee d'a aranja o loterie de efecte în folosul școlii sale de fete. Apelul comitetului acestei reuniuni produse mare interesare în societatea noastră, o mie și câteva sute de obiecte i se trimiseră spre scopul acesta, încât se aranja din ele și o expoziție în saloanele zelosei presidente dna Maria Cosma.

Tot în anul acesta se înființă o nouă reuniune de femei române. Aceasta rezidiază la Arad, unde avem o clasă inteligentă numerosă, care în armonie poate să producă fapte mari. Presidenta reuniunii e dna Ermina Dessean, casiera dna Letiția Oncu.

La Orșova juna reuniune a damelor române a înființat o școală de fete.

În genere direcțiunea culturai noastre pare a tinde la înființarea de școli pentru fete. Acesta a fost motivul pentru care s'a înființat reuniunea femeilor române din Arad, precum și alte societăți în Oradea mare și Cluș. Tot spre acest scop Asociațiunea transilvană a destinat o sumă considerabilă și în anul trecut a publicat concurs pentru construirea unui edificiu corespunzător. S'au prezentat vr'o zece lucrări, premiul se va decerne zilele aceste.

Dar și în interesul tinerimei de sece bărbătesc s'a făcut acte importante. Însemnăm darul de 50,000 fl. în folosul gimnasiului din Beiuș, dat de Ill. Sa părintele episcop al Orăzii Mihail Pavel; la Blaș, grație marinei Esc. Sale părintelui mitropolit dr. Ioan Vancea, în toamna trecută s'a deschis un internat pentru studenți; ăr la Arad în véra trecută s'a început clădirea seminariului, care resări ca din pământ, la apelul și zelul Ill. Sale părintelui episcop Ioan Meșian . . .

Etă progresul nostru! Nu este pré mare, dar în situațiunea în care ne aflăm este considerabil. Ori cât de mic, totuș e progres! Și cel ce progresază, are viitor.

Un factor al progresului are să fie și societatea beletristică română, ce propune a se înființă dl dr. Grigorie Silași, în articolul dsale din fruntea numărului nostru de acuma. O surprindere mai plăcută nici că ne putea face eminentul profesor. Noi o prezentăm cetitorilor noștri drept dar de anul nou.

Dl Silași face apel la scriitorul acestor șire, spre a luă conducerea realizării. Promesc cu plăcere onorea ce mi se face, căci de mult simțesc necesitatea să înființăm dincoci de Carpați o societate beletristică română și în conversațiuni particulare am pledat de multe ori în favorul acestei idei; n'am venit însă în publicitate cu o propunere, căci m'am temut că pasul meu va fi esplicat ca jignitor pentru Asociațiunea transilvană, întocmai cum am pățit și când propusăsem înființarea societății pentru Teatrul Național. Imi rezervam propunerea pentru timpuri, când nimeni nu va pute dice serios, că noua societate vine să pună pedecă altei societăți. Acel timp se vede că a sosit. Și n'am decât să felicitez pe dl Silași care a venit să facă propunerea!

Acésta făcută și din partea mea primită. Dar că nispinta de frunte a Familiei în anul viitor are să

fie înființarea unei Societăți beletristice române dincocî de Carpați!

In speranța că această idee va fi întimplată cu căldură din partea colegilor scriitori și din partea on. public, ve prăm:

— An nou fericit!

Iosif Vulcan.

Serisori din Bucovina.

(Dra Agata Bărsescu la Cernăuți; prelegeri publice.)

Cernăuți 1/13 jan.

Vine, nu vine, vine! Cine? Simpaticea noastră artistă, fala teatrului de curte din Viena, dșora Agata Bărsescu . . . Dsa vine la Cernăuți, să ne delecteze cu jocul ei și Cernăuțul e în mare febră. Gazetele nemțesci de aici se citesc cu mare curiozitate, căci ele ne aduc scirea asta îmbucurătoare. Agata Bărsescu vine la Cernăuți. Ea-i româncă și de aceea și interesul cel mare al publicului străin de aici pentru Români. Numerăm deci zilele cu străini, când o să sosescă artista.

Teatrul german de aici trage mare speranță, căci publicul nostru ~~pru~~ puțin îl spriginesce, de aceea veniturile lui ~~sunt cam~~ slabe. Agata Bărsescu e predestinată a fi salvătorea lui, căci mult public are să fie în sala teatrului.

O salutăm cu mare plăcere și bucurie! Cernăuțul are de o căți-va ani deosebita norocire, de a salută în mijlocul seu pe cei mai distinși artiști vienesi, cari dau 6 seu 7 reprezentații în teatrul german de aici. Anul acesta e rëndul dșorei Agata Bărsescu, al cărei renume a ajuns până la noi.

Anii trecuți priviam cu gelosie la progresele teatrelor străine, pe când noi nu am ajuns nici măcar a avé un teatru réu românesc nici în Bucovina, nici în Ardeal, nici în Ungaria. Ne desfétam însă în ore de recreație cu teatre diletante. Anul acesta trebuie să fim satisfăcuți, decă vom vedé și vom audé pe o artistă română măcar și pe scena germăna, căci tóte celebritățile române din România, din lipsa unui teatru de curte la Bucuresci, rătăcesc prin metropolele Europei.

După informațiile gazetelor germăne de aici dșora Agata Bărsescu va sosi la Cernăuți în 23 ianuarie st. n. și a doua și va da întéia reprezentație. Va jucă pe „Hero“ în „Des Meeres und der Liebe Wellen“, pe „Deborah“ în „Deborah“ a lui Mosenthal, pe „Lucia“ în piesa „Kabale und Liebe“, pe „Julia“ în „Romeo und Iulie“ și în „Egmond“ și pe Margareta în „Zauberin am Hein“ de „Niessel“.

* * *

Societatea pentru literatura și cultura română în Bucovina a decis să aranjeze și în anul acesta mai multe prelegeri publice gratuite.

Până acú s'au anunțat ca prelegători: dl profesor Sbiera, care va vorbi despre „solidaritatea națională“, dl prof. Drogli cu tema „Ștefan cel mare“, dl Calistrat Coca cu tema „Omul și momita“, dl prof. Bumbac despre „Arune Pumnul“, dl prof. Tarnovietchi despre „geometrie“, dl Eugen Meseder despre „musică“, dl Socolean Dumitru despre „educație“, dl Luța despre inela și subsemnatul despre „Monumentul din Iași și Cerdacul lui Ferenz din Iași“ și despre a românescă seu „vasele gotice aflate în Ungaria- Ardeal“ (studiu archeologic.)

Dionisiu O. Olinescu.

Literatură și arte.

Apel literar. Dl C. I. Mitilineu a adresat un călduros apel cătră autorii și editorii de cărți, broșure etc. cu privire la România, ca să trimetă gratis câte un esemplar din operele, ce au publicat seu vor publică, la adresa „Bibliotecii ministerului lucrărilor publice din Roma“, de ore-ce distinsul filoromân și profesor B. E. Maineri, directorul bibliotecii și arhivelor tehnice, și-a propus să continue a face și mai mult cunoscută România în Italia, prin publicațiuni zilnice și prin scrieri periodice.

Pictura cu acul. Cetim în „Liberalul“ din Iași: De câteva zile publicul pôte vedé în vitrina magazinului Maugsch, espuse, credem spre vëndare, un paravan de sobă lucrat în stil chinez și care a fost medaliat la Exposițiunea Cooperativă din orașul nostru, cu medalia de argint; precum și o perină brodată în mētasă. Autorul acestor lucruri adevērat artistice, este dna Ida Simionescu, născută Barotty, întorsă de curēnd în orașul nostru, absolventă a școlei artelor profesionale (Kunstgewerbschule). Credem de prisos a lăudă talentul dnei Ida Simionescu, fiind convinși, că publicul cunoscător va sci să-l aprețieze. Sūntem informați, că dna Simionescu s'a decis a da lecțiuni; sperăm că publicul va incuragiă pe tinera artistă.

Prelegeri publice. Membrii Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina ținură în erna 1883/4 prelegeri publice. Aceste apărură acuma în o broșură supt titlul: „Prelegeri publice populare“. Cuprinsul este următorul: Puterea graiului național, de Ion al lui G. Sbiera; Insēmnatatea teritoriului național de Ion al lui G. Sbiera; Faptele lui Mihai Vitezul, de Ioan Drogli; Tesaurul dela Petrosă seu cloșca cu puii sei de aur, de Dionisiu O. Olinescu; Materialismul în consecințele lui practice, de Calistrat Coca; Despre factorii cei mai insemnați la educațiunea intelectuală și morală, de Dimitrie Socolen.

Codul manierelor elegante. Supt acest titlu a apărut la Bucuresci o lucrare pentru junii de ori-ce condițiune, care conține: Regulile buneii cuviințe, ale frumóselor purtări și ale etichetei; arta de a se face cineva plăcut în societate; scrisori de amor și cereri în căsătorie; limbagiul florilor pentru amanți; felicitări pentru zilele onomastice; ghicitori, anecdote și poesii (pentru declamațiuni în societăți); cele mai plăcute jocuri de societate; jocuri de cărți amuzante; cele mai frumóse versuri și toast alese pentru petreceri, etc.

Miosotisul, legende și episoade, poesii din anii 1856-1864 de Gr. H. Grandea, a eșit de supt tipar la Bucuresci; prețul 5 lei. Se află la toți librării din capitală. Cererile din județe, să se adreseze administrației „Resboiului“, bulevardul Elisabeta. Se trāmite franco contra unui mandat poștal. Supt tipar de același: „Nostalgia“, poesii din 1864-1884.

După despărtenie, comedie în trei acte, de dl George Marian, a apărut de supt tipar la Bucuresci, în editura librării Socec et C-nie. Acēsta piesă s'a represintat cu succes și pe scena Teatrului Național din Bucuresci, și acuma s'a dat publicității la indemnul dlui V. Alecsandri. Are doue edițiuni; una, de lucș, costă 3 lei; alta, ordinarie, 2 lei 50 bani.

Regele Richard III, tragedie în 5 acte, de Shakespeare, a eșit și în limba română. Traducerea e făcută de dl Scarlăt Ion Ghica. Elegant tipărită, broșura costă 4 lei.

Diăristic. „Dunărea de jos“ se numeșce un diăr nou apărut la Tulcea.

Teatru și muzică.

Direcțiunea generală a teatrelor din Bucuresci, considerând că nu s'a prezentat un număr îndestulător de piese spre a se pute ține concurs conform publicațiunii din „Monitorul oficial” nr. 104 a. c., considerând că repertoriul Teatrului Național, deja ficșat pentru acēsta stagiune, ocupă tot timpul de repetiție până la finele lui ianuarie și că prin urmare nu s'ar pute reprezintă opera imediat după premiarea sa, a decis ca data pentru trāmiterea operilor de concurs să se amāne până la 15/27 februarie, anul viitor 1885.

Reuniunea romānă de cāntări și muzică din Oravița serbā luni in 31 decembre 1884 (12 ianuarie 1885) „Sera de Sān-Vāsiiu” in sala otelului „Corōna Ungurēscā” din Oravița cu urmātōrea programā: 1. „Doue inimi nu-mi dau pace”, cāntec popular, arangiat pentru cor micșt de G. Dima (nou). 2. „Ilustrațiune romānā”, de Carol R. Karrasz, produsā pe piano de dra Elena Manguica. 3. „Copila romānā”, poesie de Iosif Vulcan, declamatā de dra Maria Manguica. 4. „Nōp-tea”, cor bārbātesc, muzica de F. Schubert (nou). 5. „Fantasii romānesci”, de V. J. Hlavac, produse pe piano de dra Hermina Pap. 6. „Stēua visurilor mele”, romanță de Alesandru Glogovean, cuvinte de C. Petroni, pentru voce de soprano executatā de dra Iuliana Dragoescu. 7. „Coppelia”, balet de Leo Delibes, produsā pe piano de dra Maria Manguica și dl Dominic Klier. 8. „Haida-n horā de-a jucā”, cāntec popular, arangiat pentru cor micșt de G. Dima (nou). După producțiune urmā joc. „Acēsta seratā, ni se scrie din Oravița, s'a arangiat la inițiativa dlui protopresbiter Andrei Ghidiu, și in tōtā privința a fost una din cele mai reușite, avēnd a mulțāmi acest succes numitului dn protopresbiter ca fost președinte al reuniunii și zelōsei dōmne Eugenia Muntean d'Aldulean, soția noului președinte dl B. Muntean. Corul vocal de dame și bārbāți și cu rēndul acesta ne-a făcut mare plăcere. Ceea ce a innālțat deosebit insemnātatea acestei petreceri, a fost concertarea dșōrelor Maria și Elena Manguica, Ermina Pop și Iuliana Dragoescu. Am avut ocaziune a ne delectā și asta-datā de vocea plăcutā și bine instruitā a dșōrei Iuliana Dragoescu in „Stēua visurilor mele” solo de sopran, repetat de concertanta la aplausul publicului. Dra Maria Manguica a declamat „Copila romānā” de dl Iosif Vulcan cu atāta cāldurā și cu atāta corectitate, incāt auditorul a fost rāpit de sentimentele mārețe, ce ne grāesc din acēsta poesie și a dat dovēdā entusiasmului seu prin repetite aplause. Dșōra Maria Manguica a mai executat și „Coppelia” balet de L. Delibes, dra Elena Manguica „Ilustrațiune romānā” de Karrasz și dșōra Ermina Pap „Fantasii rom.” de Hlavac pe fortepian cu o vervā și desteritate rarā. Producțiunea acestei pleiade drāgālașe din cununa junelor nōstre romānce ne-a causat multā māngāiere și a incālđit inimile in-treg publicului ales și nūmeros, și a urmat apoi un dans. colea d'un drag până cātrā diuā. La međul nopții președintele reuniunii a salutāt și intimpinat societatea, urāndu-i an nou fericit!

Reuniunea romānă de cāntări și muzică din Lugos, la 7 a l. c. st.n. a arangiat o seratā musicalā cu danț. Programul executat de corul reuniunii cu acēsta ocaziune a fost urmātōrul: 1. ** „Plevna” executatā de corul bārbātesc; 2. Resch: „Heimliche Liebe”, Gavotte execut. de corul micșt; 3. Liszt: „La Danza” Tarantela Napolitanā, execut. pe piano de dra Sofia Pavel; 4. Hynek: „Bucuria”, execut. de corul micșt; 5. Urpruch: „Cu rose mai dēșteptat”, solo cāntat de dl Demetriu Florescu; 6. Ventura: „Hora Si-

naiei”, execut. de corul bārbātesc. Succesul corului Reuniunii și de asta-datā a fost strālucit, se ințelege că nu mai puțin și al dșōrei Sofia Pavel și a dlui Demetriu Florescu in „solorile” executate de dlor. Serata a fost bine cercetatā, a incurs sēra la cassā 123 fl. 50 cr. v. a. După cāntare imediat urmā danțul, despre care mai la vale.

Concertul Reuniunii romāne de cāntări din Sibiiu, dat la 3 jan. st. n., a avut un succes strālucit. Cu asta ocaziune s'a prezentat publicului o nouā compoziție a dlui Dima: „Irmosul Rosaliilor”, care a produs efect, de și n'a fost executat la innālțimea compozițiunii. Mai bine s'a interpretat terzetul și corul din oratorul „Ilie” de Mendelssohn. S'au mai cāntat „Rugāciunea” de Schubert; „Anotimpurile” de Haydn; „Norul de vijelie” de Humpel și „Pax vobiscum” de Schubert. Dnele Moga, Crișan, Brote, dșōra Drexler, Claudia Oltean (piano) și dnii Dima și Isaia Popa au incātāt publicul. Corurile au fost escelente.

Corul plugarilor romāni din Marghita-mare, in Bānat, inființat abiā inainte cu patru luni și instruit prin Constantin Manea, plugar și membru al corului din Chiseteu, a dat in sēra Crāciunului un concert in orașul Vērșeț, unde șed numai puțin romāni. Concertul s'a dat in primul otel, și corul compus din 28 de plugari, sub conducerea invēțātōrului Alesandru Jebelian, a făcut efect mare. Un vifor de aplause a acoperit pe bravii diletanți, cari și cu asta ocaziune făcurā onore numelui de plugari romāni. Publicul in mare parte strāin, s'a depārtat surprins și cāntat.

Societate artisticā in Iași. Simțindu-se necesitatea unei societāți artistice, mai multe persōne din Iași, dice „Liberalul”, au luat inițiativa d'a formā o societate, care va avē de scop unirea tutor artelor frumoșe, pentru desvoltarea și susținerea lor in țerā, in-tr'o singurā societate, supt denumirea de „Societatea artisticā”. Acēsta societate va cāutā a avē la dispoziție un local, unde se vor arangia distracțiuni de diferite ramuri artistice, și după posibilitate se vor organiza serate musicale și dramatice cu program, conferințe, espozițiuni, etc. la care vor participā atāt specialiști cāt și amatori, membrii a societāții. Luni se țintu o intrunire in salōnele dlui Mihail Galino, unde se discutā detaliile formării unei asemenea societāți.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Dl V. Alecsandri* a petrecut sērbātōrile la moșia sa Mircesci, de unde se va rentōrce la Bucuresci, spre a luā parte la ședințele senatului. — *Dl Nic. Densușian*, a cārui scriere: „Revoluțiunea lui Horia” a fost opritā in Ungaria, a primit dela legațiunea austro ungarēscā din Bucuresci, inștiințarea, că acēsta oprire s'a ridicat. — *Poetul Eminescu*, precum ni se scrie dela Iași, e fōrte bine cāutat in spitalul central St. Spiridon de acolo; ori ce primejdie cu piciorul s'a inlāturat; o sēptēmānā doue și va eșf pe deplin in-sānētoșat. — *Dl Sabin Piso* jun. a dāruiț șcōlei romāne de fețițe din Sibiiu o colecțiune de minerale fōrte frumoșā și prețioșā. — *Dl Dimitrie Bonciu*, notar public in Arad și președinte al camerei notarilor publici, a fost distins de Maj. Sa cu titlul de consiliar regesc.

Hymen. *Dl Ioan Gherlan*, notar cercual in F.-Oșorhei, lāngā Oradea-mare, la 8 ianuarie st. n. ș-a serbat cununia in Beiuș cu dșōra Adela Curtescu. — *Fica poetului Sion*, dșōra Florica Sion, s'a cāsātōrit cu dl Vomescu, consul general al Romāniei la Odessa.

Carneval. *Societatea „Concordia” in Blaș* a dat la 13 jan. st. n. un bal in „Otelul Național”; comitetul arangiatōr a fost compus astfel: vice președinte Basiliu

Turcu, notar George Bărbat, cassar Nicolae Pepelovici. — *Reuniunea femeilor române din Zernesci* și giur, va da la 6/18 jan. un bal în sala edificiului școlar din localitate; prezidenta Reuniunii e dōmna Maria N. Garoiu n. Mețian. — *Balul din Craiova*, dat de cātră comitetul dōmnelor de acolo, în beneficiul fondului muzicel regimentului I de dorobanți, a produs ca vinit curat 1245 lei 60 bani. — *Reuniunea femeilor române din Iași*, care la 8/20 dec. a dat deja un bal, la 2/14 februarie va da al doile, în profitul școlii profesionale de fete de acolo; asemenea se va arangia și o tombola de obiecte. Prezidenta Reuniunii e dna Elena Marzescu.

În balul la curtea regescă, dat la 7 ianuarie în castelul din Buda, au fost presintate Maj. Sale reginei și dna Elena Mocioni, consōrta dlui George Mocioni, cu fiica sa dșōra Georgina. La balul acesta dintre familiile române a mai participat familia Faur și dintre ostașii români dl general-maior, șef al cancelăriei militare de cabinet, Leonida br. de Popp.

Două baluri românesci în Timișōra. De odată ne-au sosit dela Timișōra doue invitări la doue baluri românesci. Unul este cel deja anunțat în numărul trecut al foii nōstre, care se va ține la 5 febr. st. n. în sala mare a otelului „Principele de corōnă Rudolf” pentru ajutorarea școlilor gr. or. române și pentru „Alumneul român național” din Timișōra. În decursul balului corul plugarilor din Chiseteu va executa piesa teatrală: „Nunța țărănească”. Președintele comitetului arangiator e dl protopop Meletiu Dreghici; vice-președinte avocatul Em. Ungurian. — Celalalt se numește „balul inteligenței române din Timișōra”; acesta se va da la 29 jan. st. n. tot în sala aceea, pentru scopuri filantropice și culturale, și anume 20% din vinitul curat sînt destinate pentru orfanatrofiul „Gizella” și „Asilul” cetățenesc din Timișōra, 80% pentru scopuri filantropice și culturale române. Comitetul arangiator este cōmpus astfel: Ștefan Adam președinte, Teodor V. Păcățian secretar, Pascu Milu cassar, Nicolau Drăgan controlor, Petru Opriș, George Trăila, George Ardelean, Nicolau Coșariu, Romulus Leota, Vincențiu Adam, Nicolau Bența, Valeriu Poruț, Ștefan Poruț, Nicolau Jian, Ștefan Ursulescu, membri în comitet. DAMELE sînt rugate a se presintă, în cāt se pōte, în costum național.

La petrecerea din Lugos, dată de Reuniunea de muzică și cāt de acolo, în 7 jan. st. n., au participat următoarele dame: Dnele Radulescu, Martinescu, Gosgarie, Nedelcu, Lazar, Bredicean, S. B. Popovicu, Tuculia, Pavel, Huban, Grum, Bayer, Thum, Baldi, V. Popovici; apoi dșōrele Măriōra Vancea, Elena Rădulescu, Sofia Martinescu, Catinca Peștean, Iulia Cosgaria, sororile Ana și Aurelia Cobilaș, Nina Condali, Dora Nedelcu, Crăciun, Sofia Pavel, Sofia Florescu, Curescu, Elisabeta Bader, Pervu, sororile Barbu, Dobrei, sororile Andrei, Grüm, Czeka, Bayer, Thum, Mican. Nici una iasē n'a apărut în costum național.

✓ **Balul din Mercurea**, la 7 jan., a reușit bine, căci s'a intrunit un public numeros. Serata s'a deschis prin dl V. Brăniște, carele a declamat „Penes Curcanul”; apoi elevii și elevele din școlă, sub conducerea învățătorului Babeș, represintară piesa „Cinel-Cinel!”. Dșōra Aurelia Greavu declamă poesia „Doue bētrāne”. Apoi urmă dansul, care ținu până dimineța. La succes contribuī mult și dl comerciant George Popp.

Societatea pentru înființarea unei școle de fete române în Oradea-mare a ținut adunarea sa generală în Oradea-mare la 31 dec. st. v. (12 jan. st. n.), adeca în ajunul anului nou. La adunare, ținută în sala mică a otelului „Arborele verde”, s'a intrunit un număr mic de membri, cari ascultară cu atențiune in-

structivul discurs de deschidere al Rds. D. președinte și preposit Teodor Kőváry, lângă care ocupă loc Rds. D. vicariu episcopesc Jeroteu Beleș. Ca notari ad hoc se aleseră dnii dr. Florian Duma și Ioan Gherlan. Apoi secretariul comitetului dl Silviu Rezei ceti raportul comitetului despre activitatea acestuia dela cea din urmă adunare generală; din acesta însemnām, că fondul Societății se urcă deja la suma de 5588 fl. 85 cr. După aceea cassariul Societății, dl Nicolae Zigre, ceti raportul despre starea cassei. Apoi se aleseră doue comisiuni, una pentru studiarea raportului comitetului, în persoanele dlor Ioan Genț, dr. Florian Duma și Gavril Pal, — alta pentru revederea rațiociniului cassarului în persoanele dlor protop. Petru Suciu, profes. Iuliu Papfalvai și paroc. Teodor Vajda. Raportând întieiu comisiunea cea din urmă, prin raportorul seu dl Papfalvai, se constată că rațiociniul e corect, deci cassariului i se votă absolutoriu și mulțamită. Raportorul comisiunii prime, dl dr. Florian Duma, propuse în numele comisiunii, și adunarea primă, aprobarea activității comitetului; tot odată se incuviință propunerea comitetului, ca la timp potrivit, de va fi cu puțință, să aranjeze o loterie de efecte în folosul fondului Societății; în sfērșit, constatându-se din raportul cassariului spriginul important al inteligenței române din Beiuș și giur, i se votă mulțamită protocolară. Viitōrea adunare generală se va ține în Borodul-mare, la începutul lui august. Incheiându-se adunarea, membrii ei se intruniră la o cină comună, serbând totodată și ajunul anului nou.

✓ **Academia ortodocsă** pentru literatura, retorica și muzica bisericescă din seminariul archidieceșan în Cernăuți a ținut adunarea sa generală constituitōre la 4 ianuarie st. n. S'a ales ca president al academiei dl G. Șandru, secr. de externe dl O. Dlujanschi, secr. de interne dl Th. Gramatovici, cassar dl D. Georgescu, bibliotecar dl Sava Mărginean, controlor dl Tit. Tyminski și orānduitor dl D. Burac. President al secț. literare dl G. Popovici, și doi membri O. Dlujanschi și Tit. Tyminski; president al secț. musicale dl Drobot și doi membri Th. Gramatovici și S. Mărginean. După miēdăqi la 3 ore se deschise prima ședință, asistând ȳnsuși Eminința Sa mitropolitul dr. Silvestru Morar-Andreevici, dimpreună cu suită numerosă. Președintele dl G. Șandru ținū un discurs de deschidere, la care respunse Eminința Sa arētând, că scopul Academiei este acela ce odinioră l'a avut Academia Movilēnă în Chiev. Dl M. Bedenschi ținū o prelegere despre însemnătatea creștinismului pentru cultura spirituală din punct de vedere moral. După cātărea psalmului 120, dl O. Dlujanschi ținū o cuvēntare relativă la scopul și viitorul Academiei. Acesta societate va avē mare inriurire asupra formării preoțiimeii din Bucovina.

Dl Gr. Ventura despre Shakespeare a ținut o conferință instructivă în sala Ateneului din Bucuresci. Presintând întieiu pe Shakespeare în genere, conferențiarul trecū la Romāni și arată însemnătatea reprezentării pe scena Teatrului Național din Bucuresci a uneia din piesele cele mai frumoșe ale dramaturgului engles, „Hamlet”. Faptul că „Hamlet” a putut să fie jucat la Teatrul Național, dovedeșce, că epoca de desvoltare a teatrului român a început. De aceea trebuie să fim fōrte recunoscători dlui Gr. Manolescu, care ne-a dat o creațiune atāt de seriōsă. „Hamlet”, Manolescu, în limitele unei comparațiuni nelipsite de modestie, este o creațiune care se pōte asemēnă până la un punct cu creațiunile cele mai bune ale acestui rol, făcute de actori renumiți. Acesta isbāndă a dlui Manolescu și a teatrului românesc, prin urmare, trebuie să fie o incurajare și o imboldire pentru a face din ce în ce mai bine. Cu

acesta ocaziune, dl Gr. Ventura arată foloșele pe care le aduce Conservatorul de muzică și declamațiune din Bucuresci.

Emigratie românească in America. Unul din redactorii „Telegrafului” din Bucuresci a avut ocazia să vorbească cu un agent al Societății americane „The Canadian Pacific Railway”, care a cutreerat Ungaria, România și Dobrogea, in scopul de a indupleca țeranii să emigreze in Statele-Unite. Agentul l’a asigurat, că stăruințele sale printre Germanii din Dobrogea (trecuți aici din Rusia) nu au c’am dat rōde; ele au fost însă încoronate cu un deplin succes in Bănat, de unde au să plece la primăveră in America peste 200 de familii române. Avantajele ce oferă emigranților agentul, sunt din cele mai atrăgătoare. Cărți scrise in românește și tipărite la Londra și Amsterdam, presintă condițiunile climatice, calitatea pământului și lesnirea de a-l lucra in colori cari nu pot de cât fascina o poporațiune sărăcită și amărită.

Societatea academică „România Jună”, in ședința sa din 2 ianuarie a. c. s’a constituit pe anul administrativ 1885 in modul următor: Președinte stud. med. Mihail Vișnevschi; vice-președinte stud. jur. Ștefan Petroviciu; secretari stud. filos. Petru Span, stud. jur. Ioan Mavrocordat; cassar stud. med. Gavriil Do-

brean; controlor stud. med. Iuliu Grecu; bibliotecar stud. med. Aureliu Grigorovici. In comisia literară s’au ales următorii: stud. med. Iuliu I. Mera, stud. fil. Ilie Gherghel, stud. fil. George Coman, stud. techn. Aurel Diacon, stud. med. Alesandru Pop; ăr in comisia revădătoare următorii: stud. med. Iosif Turcu, stud. med. Ioan Negrean, stud. med. Chiriac Teochari.

Necrolog. Dr. Emil Brote, medic de regiment, a repausat la Viena in 12 ianuarie st. n., in etate de 36 ani.

Călinarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serebătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Evang. Botez. Domnului Mat. III. 13—17.					
Duminecă	6 18	(†)	Botezul Dni	7 44	4 34
Luni	7 19	(†)	Profet Ioan Bot.	7 43	4 36
Marti	8 20		Cuv. M. Dum.	7 42	4 37
Mercuri	9 21		Sf. Mart. Poliect	7 41	4 38
Joi	10 22		Cuv. Păr. Grigorie	7 40	4 39
Vineri	11 23		Cuv. Păr. Teodosiu	7 39	4 40
Sămbetă	12 24		Sf. M. Tațiana	7 38	4 42

La inceputul anului 1885.

Cu numerul acesta „Familia” își incepe anul al doueci și unu-le al existenței sale. Timp îndelungat acesta in condițiunile noastre literare. Astăzi „Familia” este una dintre cele mai vechi foi românești.

Acesta probează, că fōia noastră are deja o existență sigură; dar totodată arată că este de prisos să dezvoltăm mai pe larg programa noastră cu asta ocaziune, când vinim să cerea spriginul publicului și pentru anul curent.

Organ al familiilor române culte din cōce de Carpați, „Familia” va tinde să îndeplinească din ce in ce mai bine acesta sarcină, oferind lecture la înălțimea literaturii noastre și făcând pe cronicarul mișcărilor noastre culturale.

Pe flamura ce ne va conduce in lucrarea noastră, drept programă putem să scriem un grup mare de scriitori, dintre cari etă câteva nume:

DD.: V. Alecsandri, dr. A. P. Alexi, Theodor Alexi, Vinc. Babeș, I. G. Barițiu, Andrei Bărsean, I. Bian, N. A. Bogdan, V. R. Buticescu, Al. Candiano-Popescu, Teodor Ceonța, dr. George Crăinicean, Arone Densușian. Nic Densușian, Petru Dulfu, Constanța de Dunca-Schiau, Marcu Emilian, I. C. Frunză, Spinu Ghimpescu, Petru V. Grigoriu, P. Ispirescu, Simeon Manguica, S. Fl. Marian, dr. At. M. Marienescu, I. T. Mera, Veronica Micle, dr. Ioan Moga, V. B. Muntenescu, D. O. Olinescu, Virgil Onițu, M. Pompiliu, Matilda Poni, Ioan cav. de Puscariu, Iuliu I. Roșca, Ioan N. Roman, Carol Scrob, dr. Grig. Silași, Gr. Sima a lui Ion, Ioan Slavici, A. C. Șor, Maria Suci, G. D. Teodorescu, Ilie Trăila, Alesandru Tuducescu, dr. George Vuia, Iosif Vulcan, Duiliu Zamfirescu.

„Familia” va eși și in anul acesta odată pe săptămână, duminică, cu cuprins de 1½—2 cōle, căci la serebători mari și la alte ocaziuni estraordinare vom da suplimente.

Prețul de abonament remăne cel însemnat in fruntea foii. Abonamentele se fac mai ușor și mai efin prin mandate poștale, in România prin mandate poștale internaționale.

Abonații noștri sunt rugați a-și innoi de timpuriu abonamentele; cei ce in restimp de 10 zile nu ne vor responde prețul de abonament, vor primi de la noi burse poștale, căci cu abonamente neplătite regulat nici o fōie seriōsă nu se pōte susține. Cei ce nu mai vor să fie abonați la fōia noastră, sunt rugați a ne înștiința prin o cartă de corespondență, seu să ne innapoeize numărul acesta, ca să-i ștergem din registrul abonaților.

Favoruri pentru abonați. Abonații noștri își pot comandă la noi următoarele scrieri cu prețuri forte reduse: „Ranele Națiunii”, roman in 3 tomuri, de Iosif Vulcan, in loc de 3 fl. cu 1 fl.; „Novele”, de acelaș, in trei tomuri, in loc de 3 fl. cu 1 fl.; „Mirēsă pentru mirēsă”, comedie in 3 acte, de acelaș, in loc de 1 fl. cu 25 cr.; „De unde nu este rentōrcere”, roman de Adrien Gabrielly, tradus de Tit Bud, in loc de 1 fl. cu 25 cr. Tōte aceste scrieri, comandate de odată costă 2 fl.

Asemene se ofere și portretul dlui Ion Brătian, in loc de 1 fl. cu 35 cr.; portretul reginei Romănefi in costum național, in edițiune de lucș 50 cr., in edițiune poporală 25 cr.

Tot la noi se mai află de vëndare următoarele scrieri: „Lira mea”, poesii de Iosif Vulcan, un volum, 15 cōle, edițiune de lucș, 3 fl., edițiune poporală 1 fl.; „Dela Sate” novele și schițe de acelaș, prețul 70 cr.

In administrațiunea noastră se mai află de vëndare „Călinarul lui Păcala” pe 1885, prețul 40 cr.

Din scrierile: Selavul Amurului, Poesii, Panteonul Român, Tanda-Manda, Cavalerii Noptii nu mai avem nici un esemplar.

Colectanții primesc dela 5 esemplare unul, al șesele, gratuit.

Redacțiunea

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare.